

Saldiau; gali sniegti.
Saulė teka 7:16, leidžiasi 4:43.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIII

Price 10c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Sausio-January 14 d., 1971 m.

Kaina 10c

11

NAUJAS EGIPTO VALDŽIOS TAIKOS PLANAS

ITALIJOS KOMUNISTŲ PARTIJA NEKALBA APIE KRUVINĄ REVOLIUCIJĄ

ROMA. — Partito Comunista Italiano — italų komunistų partija, nors suskilusi į kelias dalis, siekia valdžios demokratiškai, paskutiniu metu padrasinta Čilės komunistų pavyzdžio. Komunistai ieško draugų ne tik socialistų partijoje, bet ir krikščionių demokratų tarpe, siūlydami sudaryti naują centro — kairės koaliciją. Šitam partijos sparnui vadovauja Giorgio Amendola. Kiti partijos vadai įtikinėja, kad nuosaikumas ir „ružavumas“ partijai netinka, nes tokia linija duoda akstiną steigtis kairės komunistų grupėms ir atstumia italų jaunimą.

Po 1969 metų partijos kongreso iš partijos atskilo vadinama „Manifesto“ grupė, kuriai vadovauja buvęs partijos laikraščio „L'Unita“ redaktorius, buvęs Palmiro Togliatti sekretorė ir kiti įtakingi komunistai. Kinijos linija žavisi ir seka grupės, pasivadinusios: „Darbininkų jėga“, „Darbininkų avangardas“, „Nuo latvinės Kova“, „Marksistų-Leninistų Unija“, „Proletarinė Kairė“ ir kitos.

Centrinės komunistų partijos nuosaikumas atbaidė ir komunistinį jaunimą, kurio partija turi tik 70,000 narių. Tik 30% partijos narių yra jaunesni kaip 30 metų. Kada Ispanijos baskų teismo metu buvo organizuojamos demonstracijos, komunistų partija sutraukė tik 3,000 jaunimo, o kairioji Kinijos grupių koalicija turėjo 12,000 demonstracijų dalyvių.

„Manifesto“ grupė nenori reformų, bet — revoliucijos. Grupė vadina Sovietų Sąjungą imperialistine jėga, ieškančia susitarimo su Amerika Kinijai apsupiti.

Charakteringa, kad Italijos komunistų laikraštys „L'Unita“ kelis kartus rašė Čilės komunistų vadus Luis Corvolan. Jam pavyko įeiti į Čilės valdžią Allendes koalicijoje. Tas patekimas į valdžią, Corvolan žodžiais, tėra dalis galios, kuri neišvengiamai ateis vėliau, kada visas valstybės aparatas ateis į vieny komunistų rankas. Allende yra socialistas, nelaukiamas komunistu. Laikui atėjus, jis bus pašalintas.

Italijos komunistų partija bandys sekti Čilės partijos keliu, pamažu, per demokratine procedūra, su nuosaikiais bendradarbiais ateiti į valdžią. Italų komunistai nekaltina apie krūvines revoliucijas, bet apie taikų evoliuciją su valdančių partijų parama ir palaiminimu.

Kritikuoja šalpos davimą darbingiems

SACRAMENTO. — Kalifornijos gubernatorius Ronald Reagan savo inauguravimo kalboje griežtai pasisakė prieš vis didėjančią nedirbančių asmenų šalpą, kuri valstijai kainuoja daug lėšų. Jis pažadėjo nedidinti mokesčių, bet ieškoti būdų, kaip juos sumažinti. Šalpos dalinimas turėtų būti mažinamas. Daug svetimšalių gauna pašalpas iš Kalifornijos iždo. Valstija turėtų žiūrėti, kaip parūpinti darbus tokiems šelpiamiesiems, kurie nėra invalidai ir gali dirbti.

Prieš šalpos išlaidų didėjimą pasisako jau ne vienas miestų ir valstijų politikas. New Yorko miestas yra patekęs į finansinius sunkumus. Mokesčių jau neįmanoma didinti, o stiprių ir sveikų piliečių šelpimui išleidžiama vis daugiau milijonų dolerių.

IŠ VISO PASAULIO

MUENCHENAS. — Čekoslovakija pranešė, kad ji uždarys kai kuriuos sienos perėjimo punktus į V. Vokietiją.

AARHUS. — Danija leido iš Britanijos ištremiamam vokiečių studentų veikėjui ir riaušių kurstytojui Rudi Dutschkei apsigyventi Danijoje ir dėstyti Aarhus universitete idejų istorijos kursą.

KAIRAS. — Sen. Muskie susitiko su Egipto prez. Sadatu ir premjeru Fawzi.

WASHINGTONAS. — Aviacijos vadovybė užsakė Seattle Boeing bendrovėje naują artimų atstumų raketa Sram, kuria nešios aviacijos bombonešiai. Sutartis siekia 148 mil. dol.

LONDONAS. — Buvęs konservatorių vyriausybės užsienio reikalų ministras Selwyn Lloyd buvo išrinktas britų parlamento pirmininku.

OTTAWA. — Kanados valdžia nedavė leidimo įvažiuoti hipių vadui Abbie Hoffmanui.

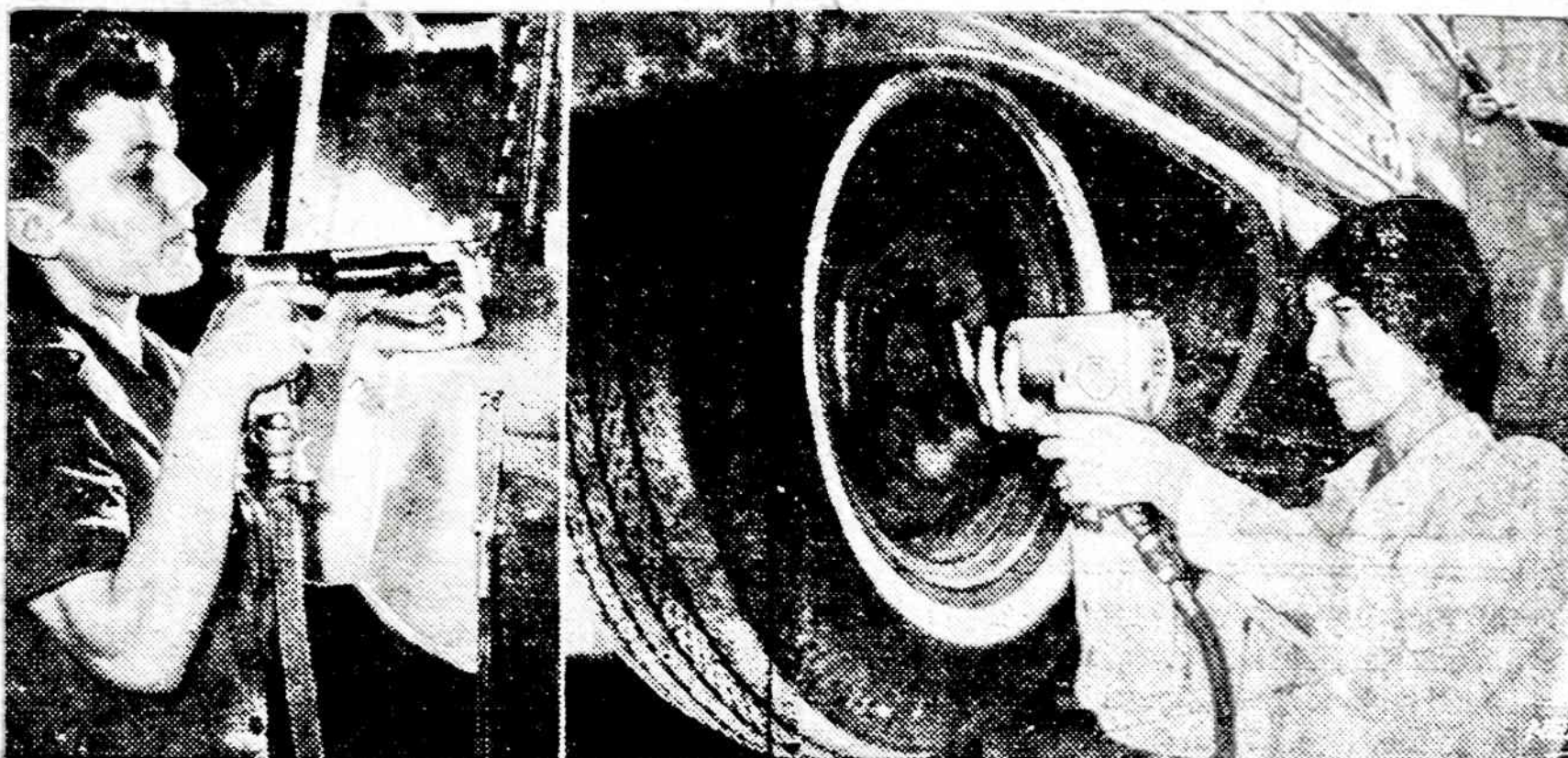
JERUZALĖ. — Žydų archeologai netoli Galilėjos ežero rado senas kapines su labai turtinga senų indų kolekcija.

Prancūzai nusivylė Alžiro draugyste

PARYŽIUS. — Alžiro finansų ministras Ismail Mahrouf pareiškė, kad apie 50% visų Prancūzijos eksportuojamų į Alžirą prekių neteks savo ypatingų miltų palengvinimų ir ateltyje kainuos brangiau. Pasitarimai tarp Alžiro valdžios ir Prancūzijos žibalo bendrovės nutrūko ir abiejų valstybių santykiuose atsirado jau seniai nebuvusi krizė.

Alžiras liepos mėnesį, nepasitaręs su prancūzų bendrove, kuri eksploatuoja du trečdalius Alžiro žibalo turtų, pakėlė kainas žibalui nuo 2.08 už statinę iki 2.85 dol. Kai prancūzų bendrovė ėmė protestuoti, valdžia pakėlė kainas iki 3.20 dol. už statinę. Alžiro valdžia pareiškė, kad dabar ji pati jau sugebės tvarkyti savo žibalo turtus. Prancūzų bendrovės galės daryti pelną tik už duodamą finansavimą ir techninę paramą.

Prancūzijoje galvojama, kad Alžiras ruošiasi visai nusavinti prancūzų bendrovės investavimus. Prancūzų vyriausybės skaudu, kad po visų bandymų gerintis arabams, šie neparodo geros valios derybose su Prancūzija. Nurodoma, kad Prancūzija duoda Alžirui pramonės statybai techninę ir finansinę paramą, Alžire dirba apie 10,000 prancūzų mokytojų, apie milijonas alžiriečių dirba Prancūzijoje ir siunčia namo savo uždarbius. Prancūzija net importuoja Alžiro vyną, nors turi pakankamai savo vyno.

Motery išlaisvinimo organizacijos siekia naujų teisių. Šiuose paveiksluose matomos dvi moterys. Kairėje 30 metų senumo fotografija, dešinėje — šių dienų. Nesimato jokio skirtumo.

KARINGASIS ŽYDŲ RABINAS KAHANE

NEW YORKAS. — Pagarsėjusios Amerikos Žydų Gynbos vadas rabinas Meir Kahane ateinantis antradienį turi stoti į teismą. Jis paleistas už 3,000 dol. užstatą. Jis pats ir kiti lygos vadai pareiškė, kad jokie mero Lindsay grasinimai nesustabdys žydų veiklos, kurios tikslas yra persekioti sovietų pareigūnus New Yorke. Grupės žydų, daugiausia jaunimas, būd 24 valandas prieš visų sovietų pareigūnų butų ir prie sovietų įstaigų. Kiekvienas iš jų namų išėjęs rusus yra lidimas gatvėje. Žydai eina kartu į krautuves, į restoranus ir visur koliaja rusus. Pastarieji skundžiasi, kad žydai moka rusiškai ir naudoja net „patį slykščiausią rusų kalboje keturių žodžių keiksmažodį“.

Jauni New Yorko žydai šaukia gatvėje „Svoboda jevrejam“ arba „Poši domoi“. Jie primena rusams jų žygius Vengrijoje, Lenkijoje ar Čekoslovakijoje.

Žydų gynbos lygos vadas rabinas Kahane yra baigęs ne tik Talmudo aukštąją mokyklą, bet turi du teisės diplomus iš New Yorko Teisių mokyklos ir universiteto. Jis yra 38 metų. Jo senelis, tėvas ir vienas brolis irgi yra rabinai. Gimęs Brooklyne, jis ten ir dabar gyvena, nors jo adresas neskelbiamas.

Kahane mėgsta sakyti, kad žydai yra švelnūs ir bailūs. Jie patys statė kelią į Auschwitzo mirties stovyklą. Jo šūkis yra „Never again“. Jo organizacijos nariai yra mokomi karatės ir šaudymo. Nariai palydi žydų mokytojus per New Yorko negrų rajonus, apsiginklavę lazdomis. Kahane tvirtina, kad vieta žydų vadovybė yra bailiai, kurių bailumas prisidėjo prie žydų naikinimo prieš 30 metų. Nors kiti žydų vadai smerkia Kahane militarizmą, į sinagogas prisirenka daugybė žydų, jei jose kalba Kahane.

Rabinas Kahane jau 15 metų būdamas pateko į policijos rankas už demonstracijas prieš Jungtinių Tautų. Jis rašo į spaudą ir remia karą Vietname. Savo lygą jis įsteigė 1968 m., nes buvo įsitikinęs, kad senos žydų organizacijos Amerikoje nepakankamai kovoja prieš antisemitizmą. Jo lygoje yra apie 10,000 narių. Vyresnieji moka po 18 dol. per metus nario mokesčio, jaunimas — po 5 dol.

MASKVA. — Sovietų laikraštis „Sovetskaja Rosija“ įspėja gyventojus, kad „ir sienos turi ausis“. Laikraštis pasakoja apie vieną inžinierių, kuris girtas traukinyje ėmė pasakoti apie savo įmonės gamybą. Jo klausėsi keli užsienio diplomatai, vienas jų — šnipas.

LONDONAS. — Britų unijos antradienį pradėjo dalinį streiką prieš naują unijas suvaržantį įstatymą. Darbo ministerio namuose sprogo dvi bombos, niekas nenukentėjo.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ JAV vidaus reikalų departamentas pritarė planui statyti Aliaskoje žibalo vamzdžių liniją, kuri turės 800 mylių. Žibalo bendrovės, laukdamos kongreso pritarimo, jau gabeną į šiaurę linijai reikalingą medžiagą.

♦ Izraelis vėl pasiskundė, kad 4 Egipto lėktuvai buvo įskridę į izraelitų valdomą Sinajų.

♦ Vienos geležinkelinių unijos vadai pareiškė, kad unija paruošė kongresui pasiūlymą nacionalizuoti JAV geležinkelius. Unija galvoja, kad tas planas bus priimtas, nes kongreso nariams jau nusibodo nuolatinė streikų grėsmė ir prastai administruojami geležinkeliai.

♦ Saigono kariuomenė ėmė žygiuoti Kambodijoje prie komunistų perkirsto kelio nr. 4. Pats viceprezidentas Ky atskrido į Kambodiją patikrinti, kaip 12,000 vyrų kariuomenė veržiasi prie kelio, kuris jungia Kambodijos sostinę su uostu.

♦ George Meany, ALF-CIO pirmininkas siūlo uždrausti Amerikos bendrovėms steigti įmones užsienyje, kur vėliau gamina mos Amerikos prekes. Per penkeris metus Amerika neteko 700,000 darbų dėl tokios užsienio įmonių steigimo praktikos.

♦ Okinawos saloje Amerikos kareiviai į laivus pakrovė 150 tonų nuodingų dujų dėžių. Jos bus išvežtos į Johnsono salą.

Prezidentas smerkia kainų pakėlimą

SAN CLEMENTE. — Prezidentas Nixonas per savo spaudos sekretorių Zieglerį, pareiškė gilų susirūpinimą dėl Bethlehem plieno bendrovės paskelbto plieno kainų pakėlimo. Sekretorius Ziegleris net pareiškė, kad prezidentas galvoja padidinti plieno importus į Ameriką, kad tuo būdu priverstų Amerikos plieno bendrovės konkuruoti su užsienio, ypač Japonijos plienu.

Stiprus Baltųjų Rūmų pareiškimas šiuo klausimu kilo dėl dviejų priežasčių. Viena, kad plieno kainos palietė statybos pramonę, kuri ir taip kenčia krizę. Antra, bendrovės pakėlimas buvo labai didelis, ne įprastas 4 ar 5%, bet visas 12%. Demokratų partijos politikai jau seniai ragina prezidentą užimti kietesnę liniją kainų kėlimo atžvilgiu.

Japonijos tekstilės darbininkai demonstruoja prieš vyriausybės nuolaidas Amerikai. Vietoj vilnių darbininkai neša įvairių spalvų savo gamintų medžiagų pavyzdžius.

EGIPTAS SIŪLO KETURIŲ DIDŽIŲJŲ KARIUOMENEI SAUGOTI VID. RYTUS

KAIRAS. — Egipto vyriausybė pasiūlė Jungtinėm Tautom, per jų tarpininką taikos derybose Gunnar Jarring, trijų straipsnių taikos planą, kurį leido viešai paskelbti spaudai. Planas siūlo keturiom didžiosioms valstybėms: Amerikai, Sovietų Sąjungai, Britanijai ir Prancūzijai prižiūrėti taiką po Jungtinių Tautų vėliava. Tos valstybės turėtų parūpinti taikos kariuomenę, kuri neleistų agresijai prasidėti. JT Saugumo Taryba turėtų susirinkti prieš pasibaigiant dabartinėms paliauboms, vasario 5 d. ir nustatyti taikos gaires. Trečia pasiūlymo dalis — Izraelis turėtų išvežti visą kariuomenę iš užimtų arabų žemių.

Juanita Castro lietuviai tarpe

MIAMI. — Čikagos lietuvių tarybos pakvietimas į savo rengiamą Vasario 16 d. minėjimą Juanitos Castro sukėlė didelį susidomėjimą lietuvių tarpe. Ji sutiko minėjime dalyvauti. Joanita Castro yra komunistinės Kubos diktatoriaus Fidel Castro sesuo. Ji sukrėtė ne tik Kubą, bet visą Pietų Ameriką, kai 1964 metais birželio 29 d. atvykusi į Meksiką, pasmerkė savo brolio režimą Kuboje. Nuo to laiko ji gyvena užsienyje, pirmą Meksikoje, dabar Floridoje.

Baigusį Uršuliečių seserų mokyklą Havanoje, Juanita Castro glaudžiai dirbo su savo broliu Fidel, siekdama Kuboje revoliucijos ir diktatoriaus Batistos nuvertimo. Kada revoliucija laimėjo, Juanita dirbo šalpos organizacijose, ji daug tautiečių išgelbėjo nuo mirties, užstodama juos vyriausybės. Įsitikinusi, kad Kuba pateko į dar didesnę nelaisvę, negu diktatoriaus Batistos režimo metu, ji pasitraukė į užsienį.

Juanita Castro pasakė šimtus kalbų Pietų Amerikoje ir JAV, kur ją dažnai kviečia kalbėti įvairūs universitetai ir organizacijos. Ji nemažai pakenkė komunistų Britų Ginejoje, Dominikonų respublikoje, Puerto Ricioje ir kitur. Neseniai ji dalyvavo Pasaulio Anti-komunizmo Lygos kongrese Japonijoje.

Juanito Castro Amerikoje vengia skraidyti lėktuvais, bijodama, kad komunistų agentai gali lėktuvą nuskraidinti į Kubą. Į Čikagą Juanita Castro atvyks vasario 13 d. Čikagos Lietuvių Taryba jai organizuoja spaudos konferenciją, o sekmadienį, vasario 14 d. ji kalbės Maria Aukstiesniosios Mokyklos salėje.

Kunigai planavo pagrobti patarėją

WASHINGTONAS. — Federalinis teismas apkaltino šešis asmenis samokslu pagrobti prezidento patarėją Henry Kissingerį. Tie patys samokslininkai kaltinami planavę susprogdinti vyriausybės įstaigų šildymo sistemą Washingtono.

Kaltinamųjų tarpe yra keli dvasiškiečiai: kun. Philip Berrigan, kuris jau sėdi kalėjime už karinės tarnybos dokumentų naikinimą, dar du kunigai, viena vienuolė ir vienas buvęs kunigas.

Kaltinamasis aktas sako, kad visi šeši planavo gauti valdžios šildymo sistemų planus. Vasario 22 d. George Washingtono pastatų planus, ypač rūšių ir šildymo sistemų planus. Vasario 22 d. George Washingtono pastatų planus, ypač rūšių ir šildymo sistemų planus. Vasario 22 d. George Washingtono pastatų planus, ypač rūšių ir šildymo sistemų planus. Vasario 22 d. George Washingtono pastatų planus, ypač rūšių ir šildymo sistemų planus.

♦ Bolivijoje iš kalėjimo paleistas komunistas, prancūzas Regis Debray, gavo darbą Čilėje.

♦ Vakar rytą Čikagoje dėl slidų kelio buvo 50 katastrofų.

rejo būti pagrobtas Kissingeris. Už jo paleidimą suokabininkai planavę reikalauti, kad būtų baigtas Vietnamo karas.

Kun. Berrigan ir kun. Wenderoth buvo pernai, balandžio 1 d. nuvykę į požeminius Washingtono įstaigų tunelius ir juos apžiūrėję.

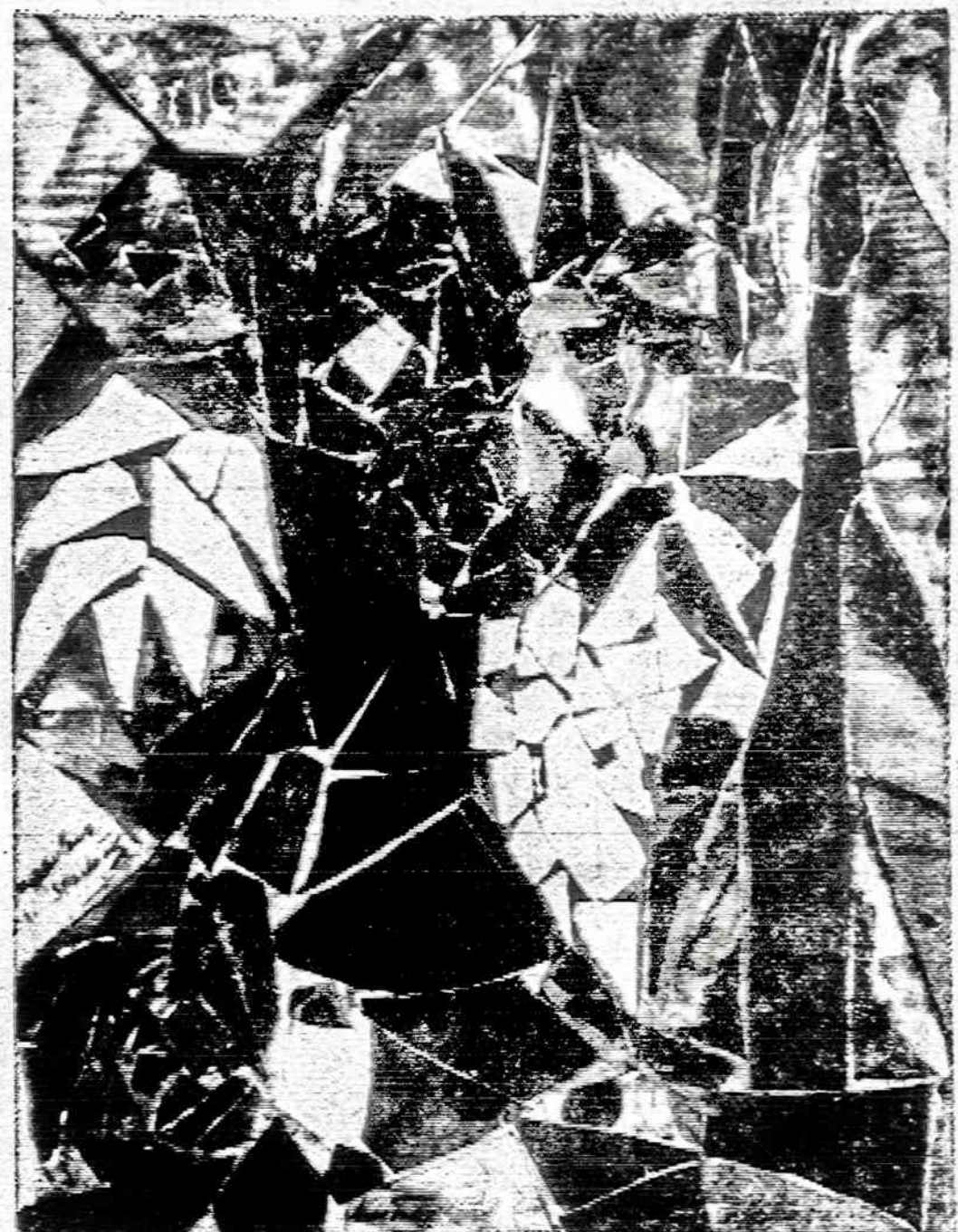
Šiame suokalbėje dalyvavo, nors nebuvo apkaltinti, dar vienas katalikų kunigas, vienas vienuolis ir dvi vienuolės. Kaltinimas liečia planus sunaikinti valstybės nuosavybę, sprogmųjų nelegalų turėjimą, dinamito transportavimą ir planavimą pagrobti asmenį. Už šiuos nusikaltimus bausmės svyruoja tarp 5 metų ir kalėjimo iki gyvos galvos.

MENO ŽINIOS

Redaguoja MIKAS ŠILEIKIS

Dail. Stankūnienės parodos proga

Kiekvienas kultūrinis darbas yra laukiamas, tai mūsų gyvybinis interesas ir pareiga, juo labiau, kad išlaikyti savo kultūrinio gyvenimo alsavimą tam tikroje plotmėje. Mes savo nuveiktus darbus galime pasiūlyti, bet nereiškia, kad galima sustoti, gal būt, nepasiekus reikalingo kultūrinio lygio. Lietuvių menininkų ir kitų kultūrininkų skaičius gali žymiai padidėti, jeigu mūsų jauniesiems karta vienokiu ar kitoku kultūrinio įnašu prisidėtų. Tiesa, jie prisideda ir daug nuveikia, pvz. Simo Kudirkos nelaimėje, jaunimas, ypač studentija gyvai reagavo.

"Gėlės" — spalvoto stiklo mozaika, dailininkės Magdalenos Stankūnienės parodoje, kuri atidaroma šeštadienį, 7:00 val. Jaunimo Centre, Čiurlionio galerijoje. Foto V. Noreikos

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė,
Apie senus laikus,
Kai altvarai ir laumės
Skrajojo po laukus...
S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar kūrystavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiukų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, **VELYKU PASAKOS**, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVY-NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, **ŠOKOLADINIS KIŠKELIS**, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, **MURKLYS**, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagalitė - Petersonienė, **LAUMĖ DAUMĖ**. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingas laumes Tėvų Zemeje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kainą 5 dol.

5. Maironis, **JAUNOJI LIETUVA**, poema. 118 psl., \$1.00.

6. Tyruolis, TEN, KUR NEMUNAS BANGUOJA. Skaitymai, gramatika, tėvynės pažinimas, dainos. Gausiai iliustruota, kietais viršeliais, 217 psl. Labai tinkama vaikams, kur nėra liuanistinių mokymų. \$3.00

7. Juozas Švaistas, **JAUNUS PENKETUKAS**, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, **SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI**, mitologijos posmai. Eiliuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuotų vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

mažai parodų. Dabar, herods, ji nebeveikia.

Atidaroma ši šeštadienį,

sausio 16 d. 7 val. vakaro Čiurlionio galerijoje jaunos dailininkės Magdalenos Birutės-Stankūnienės darbų paroda. Ši josios vieno asmens paroda bus didesnio masto, atseit, 40 darbų įvairių technikų bei žanrų — tapyba, grafika, mozaika ir t. t. Dail. M. Stankūnienė gimė Lietuvoje, Šunskų kaime. Meno mokėsi Chicago's Meno institute, Academy of Fine Arts, Lietuvių įsteigtoje meno mokykloje, kurios, deja, jau nėra ir pas privačius dailininkus. Grafikoje ir tapyboje paskutiniaisiais metais ji padarė didelę pažangą. Laimėjo kitose parodose keletą premijų. Ji dirba su meile, pasiryžimu, o čikagiešiams yra proga pamatyti josios vėlesnius darbus.

Georgia O'Keeffe paroda Art Institute

83 metų amžiaus Wisconsin valstijoje gimusios dailininkės Georgia O'Keeffe tapybos ir piešinių apžvalginė paroda Chicago's Meno institute buvo atidaryta praėjusį šeštadienį Gunsaulus salėje. Ši paroda tęsis iki vasario 7 d. Paroda labai įdomi ir verta nemažos dėmesio.

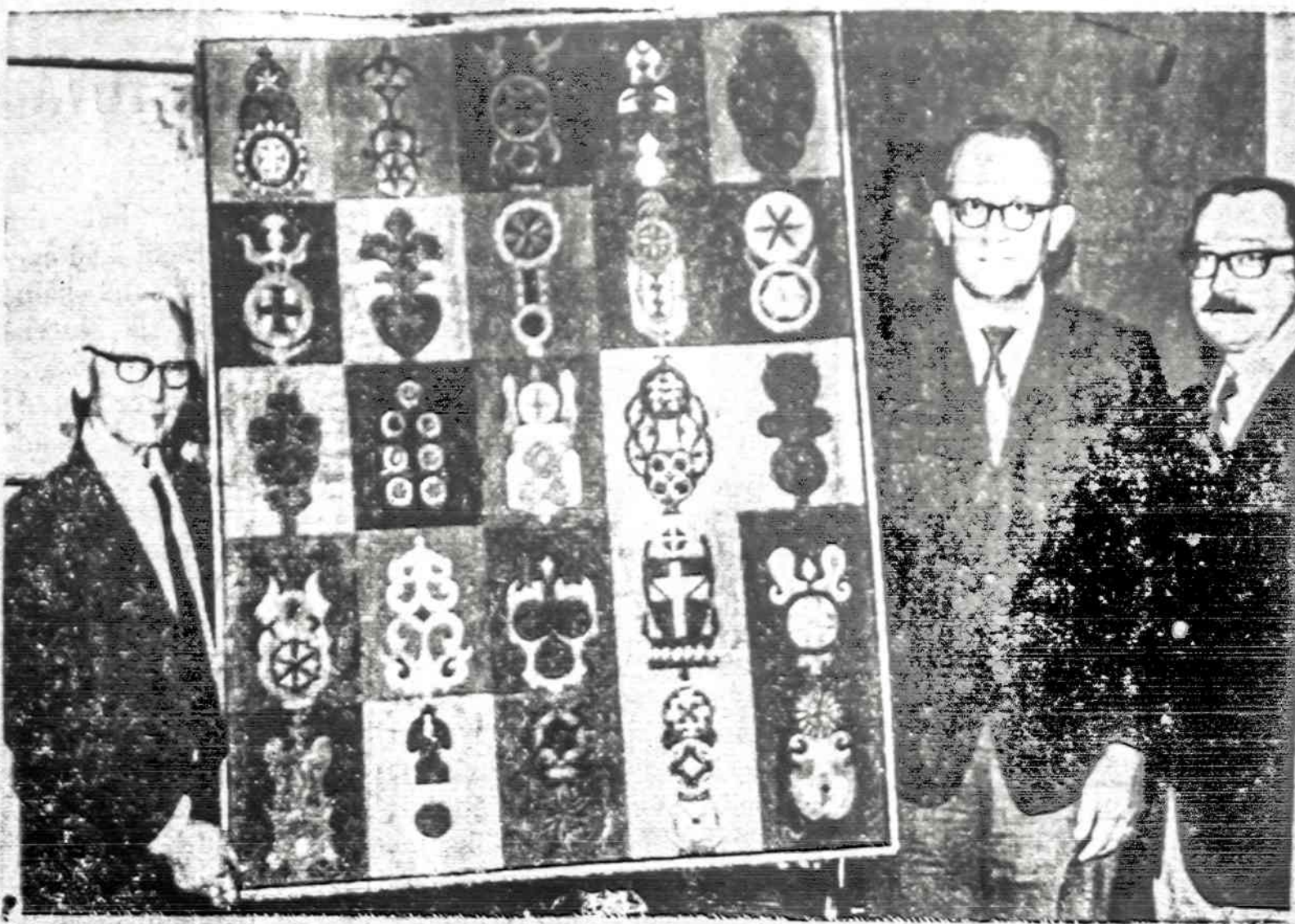
Išstatyta 90 tapybos darbų, 20 piešinių bei akvarelių.

Dail. G. O'Keeffe pati pasisakė: "Aš darau ką aš matau". Ji pradėjo garsėti nuo 1919 metų "jaunųjų dailininkų avangarde", kai ji bandė atitrukti nuo romantinio manierizmo.

Abstraktinių darbų negausu. Didesnę parodos dalį sudaro realistiniai, surrealistiniai ir stilizuoti darbai. Ši talentinga menininkė, jaunoje dienoje susipažino su fotografu ir galerijos savininku Alfred Stieglitz New-Yorke panašiai kaip Gertruda Stein Paryžiuje beveik tuo pačiu laiku bendravo su moderniojo meno atstovais. Nuo 1920 metų ji pradėjo dalyvauti reprezentacinėse dailės parodose. Pradžioje meno kritikai nesuvokė josios šakotos kūrybinės dvasios. Vieni nepripažino didelės svarbos, o kiti net "mikroskopinė" daile pavadino. Ji surado naują meno stilių ir tuo pačiu kartu padarė įtakos kitiems. Josios pavaizduojami daiktai padidinti dešimteriopai, pvz. natriūrmortui užtenka vieno gėlės lapelio, iš kurio ji padaro gražų paveikslą. Tačiau tie daiktai, įforminti paveiksle, gražūs, įdomūs ir natūralūs. Raudona aguona, padidinta dešimt kartų, lyg būtų išaugusi iš "mikroskopiško" augalo... Yra sudarytos ištisos gėlių serijos, kurios pavadintos "Jack-in-the-Pulpit". Geltoni medžių lapai sukombinuoti grupėmis, sudaro lyg gėlių formą ir pan. Yra vienas per visą galerijos sieną paveikslas "Dangus virš debesų". Yra keletas realistinių gamtovaizdžių iš ankstyvesnių laikų.

Įdomiai Georgia O'Keeffe pavaizduoja muzikos sintezę. Paveikslas surrealistinio pobūdžio savo forma — virpančio ritmo bangos skleidžiasi įvairiomis spalvomis: melancholiškos, giedros ir pan.

Reikia mokėti \$1už įėjimą.

Dail. Janina Mankutė-Marks padovanojo paveikslą Balzeko Lietuvių kultūros muziejui. Iš kairės į d. dail. Mikas Šileikis, Algirdas Pužauskas ir Stanley Balzekas. Nuotrauka J. Kasakačio

ŠAUNIAI PAMINĖTA SUKAKTIS

Sekmadienį Beverly Country Club erdvioje salėje įvyko viešas šauniasis Čikagos balių, minint daktaro Leono ir ponios Irenos Kriaučeliūnų 20 metų vedybinę sukaktį. Apie 120 sukvieštų svečių atspindėjo plačius šios veiklios šeimos interesus. Puošniai išsidabinusių svečių tarpe matėsi lietuvių politinio gyvenimo vadai, įvairių kultūrinių organizacijų atstovai. Šalia Gen. Konsulo, Vliko, Alto, LB, Balso, lietuvių spaudos ir radijo žmonių matėsi bankininkai, daktarai, architektai, čia buvo verslininkai ir kuklūs darbo žmonės, vadai ir vedamieji, turtuoliai ir penktadienio čekio belaukiantieji. Buvo ir jaunimo stalas — jaunųjų Kriaučeliūnų draugai iš mokyklų, šokėjų grupių ir šeimos ratelio tarp.

Pats šeimininkas taip pat tvarkė, kad jokių kalbų nebuvę, nesigirdėjo įprastų panašiomis progomis pagarbių prakalbų. Jų nebuvimas sukėlė

jauną šeimos draugų subuivimo nuotaiką. Maldą sukalbėjo Sibire tremtį kentęs kun. K. Jursėnas. Svečius šeimos varėdu pasveikino pats šeimininkas dr. L. Kriaučeliūnas. Aktorius Vitalis Zukauskas, specialusis Balso, Jis vadovavo ir vėliau atvykęs šiam vakarui iš New Yorko, puikiai užpildė kalbų spragą, humoristinėmis nuotakomis paliesdamas šeimos, vyrų ir žmonių santykių ir panašias temas.

Kriaučeliūnai, kaip Čikagos visuomenei žinoma, daug laiko ir aukų yra sudėję į visuomeninę kultūrinę veiklą. Jam teko vadovauti įvairiems vakams, kaip Kultūros Fondo, Balso. Jis vadovavo ir vėliau atvykęs šiam vakarui iš New Yorko, puikiai užpildė kalbų spragą, humoristinėmis nuotakomis paliesdamas šeimos, vyrų ir žmonių santykių ir panašias temas.

Vasario 16-to proga bus paroda Vasario 16-to proga Čiurlionio galerijoje, Chicagoje, rengiama lietuvių dailės paroda, kuri įvyks vasario mėn. 13—20 d. d.

— Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus 5 metų gyvavimo sukakties proga yra rengiamas banketas sausio 31 d., sekmadienį, Martiniقه restorane. Kaip yra priimta kasmet pagerbti ("American of the Year Award") žymų asmenį, banketo metu bus pagerbtas Chicago's viešojo knygyno prezidentas Ralph G. Newman.

— Chicagoje mirė savo laiku pagarsėjusi portretų tapytoja baronė Violeta Beatrice Weimner. Ji gyveno Chicagoje ir mirė gruodžio 7 d. būdama 90 metų amžiaus. Dailininkė gimė Anglijoje iš šveicarų tėvų. Tapydavo karalių, popiežių ir kitų didikų portretus.

Jean Dubuffet paroda

Chicago's Meno institute Morton Wing yra kita paroda — prancūzo Jean Dubuffet konstrukcijų, monumentų ir piešinių paroda, kuri pasibaigs sausio 31 d. Reikia mokėti 1.50 įėjimo mokestį.

19-to šimtmečio vokiečių dailė

Chicago's Meno institute nuo vasario 27 iki kovo 28 d. bus rinktine 19-to šimtmečio vokiečių tapybos bei grafikos darbų paroda.

Už įėjimą į muziejų ir parodas reikės mokėti

Chicago's Meno institutas nuo Naujų Metų įvedė įėjimo į muziejų mokestį. Suaugusiems \$1.00. Studentams — 50c.

mos, vyrų ir žmonių santykių ir panašias temas. Kriaučeliūnai, kaip Čikagos visuomenei žinoma, daug laiko ir aukų yra sudėję į visuomeninę kultūrinę veiklą. Jam teko vadovauti įvairiems vakams, kaip Kultūros Fondo, Balso. Jis vadovavo ir vėliau atvykęs šiam vakarui iš New Yorko, puikiai užpildė kalbų spragą, humoristinėmis nuotakomis paliesdamas šeimos, vyrų ir žmonių santykių ir panašias temas.

Dail. Stasė Kazienė prie savo paveikslų, kurios paroda vyko Brighton Parko bibliotekoje

nizaciniais darbais. Nors politinėje pasaulėžiūroje dr. Kriaučeliūnas priklauso daugiau dešiniaj sparnui, yra daugiau respublikonas ir tautininkas, ypač artimais ryšiais susiršęs su Neolitu organizacija, visuomeniniuose darbuose jis sugeba sklandžiai dirbti su visomis grupėmis, į savo vadovaujamus komitetus paprastai kviesdamas įvairių pažiūrų žmones ir tolerantiškai, darniai su jais dirbdamas.

"Dainavos" ansamblio vardu V. Alekniene ir A. Smilga įteikė Kriaučeliūnams specialų adresą, kuriame išreiškiama padėka už ilgąmetę paramą tam ansamblui ir už parodytą jo nariams draugiškumą.

Po puotos ir "Ilgiausių Metų" svečiai ilgai bendravo, lankė vieni kitų status ir linkminosi Biknevičiaus orkestrui grojant. Retkarčiais tai vienur tai kitur pasigirdavo lietuviškos dainos garsai. Orkestro pramoginę muziką kelis kart puikiai pajavirino ponis Vanda Stankienė. Visi svečiai pakartotinai linkėjo Leonui ir Irenai Kriaučeliūnams ilgų ir laimingų šeimyninės darnos metų. A. P.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenei ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesių dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupyimo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Išlaigos pietuose kietas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-4100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per 3 months. In other USA localities \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.00 per three months; Canada \$20.00 per year; other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
tris mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Kitoje JAV vietoje:	
metams	\$18.00
pusei metų	\$10.00
tris mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Užsieniuose:	
metams	\$21.00
pusei metų	\$11.00
vienam mėnesiui	\$2.50
Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.	

VL. BAKONAS

RAUDONA MAŽOJI LIETUVA

(Sausio 15 progą)

Visa eilė metų, bet vis rečiau pastaruoju metu, tai vienur, tai kitur (laisvajame pasaulyje) prisimenama garbinga mūsų istorinė diena — 1923 m. sausio mėn. 15 d. — Klaipėdos krašto sukilimo laimėjimas. Kiekviena emigracija, taip ir lietuviškoji, turi savo "ligas" — emigracinę vėžį, kuris ilgai neišgyja, kol neįveiks politinės kovos ir tokiu būdu išgyja. Bet, žiūrėk, pasitaiko prosvaisių, kurios, lyg koks meteoras, nušviečia emigracinės kovos frontus, parodydamas kryptį, kuria reikia pulti. Verkiama širdimi rašau šias eilutes, kad toks meteoras nušvietė mūsų išsiviję labai tragiško įvykio formoje — Simo Kudirkos asmenybe, jūrininko, likimo iš uostamiesčio ir laivo, kurie, bent šiuo laiku, atsimai sūrišti su visa Mažąja Lietuva.

Jūrininko Simo Kudirkos tra-

gedija yra tiek baisi, nežmoniška ir barbariška, kad man asmeniškai apie tai sunku kalbėti. Noriu šia progą tik pastebėti, kad Simo laivas "Sovietskaja Litva" Amerikos teritoriniuose vandensukilimo laimėjimas. Kiekviena emigracija, taip ir lietuviškoji, turi savo "ligas" — emigracinę vėžį, kuris ilgai neišgyja, kol neįveiks politinės kovos ir tokiu būdu išgyja. Bet, žiūrėk, pasitaiko prosvaisių, kurios, lyg koks meteoras, nušviečia emigracinės kovos frontus, parodydamas kryptį, kuria reikia pulti. Verkiama širdimi rašau šias eilutes, kad toks meteoras nušvietė mūsų išsiviję labai tragiško įvykio formoje — Simo Kudirkos asmenybe, jūrininko, likimo iš uostamiesčio ir laivo, kurie, bent šiuo laiku, atsimai sūrišti su visa Mažąja Lietuva.

Štai kodėl dabar, minėdami sausio 15-tosios sukaktį, turime ryžtis daugiau negu bet kada kovos testinimui, nežūrint kaip ilgai ji beužtrukę. Klaipėdos krašto atvadavimo sukakties minėjimas dabar jau neturi apsiriboti vien tuo lokalinio pobūdžio istoriniu įvykiu, bet jis turi

vežtas karpis galėtų paplūdiuoti. Reikia įrengti bėgantį vandenį. Reikia vamzdžių vandeniui įleisti ir išleisti. Ne tik baseinai ar skardiniai bakai gana brangūs, bet gero kaimo kaimoje ir vandentekio įvedimas. Praeitais metais kiekviena didesniame mieste krautuvėse buvo įrengti reikalingi vandens baseinai. Viskas paruošta karpams plaukioti. Paruošti ir pardavėjai, kad mokėtų pagedidaujamą karpį pagauti ir iš baseino ištraukti.

Įrengtos gražiausios vietos karpams pardavinėti, bet karpų nėra. Valdžia pradėjo apklausinėjimus. Visi planai buvo geriausiai paruošti, vietomis jie atlikti anksčiau, negu buvo numatyta, bet ir tyrinėjimas reikalo nepataisė. Vieni kitus pradėjo kaltinti, bet karpų į baseinus nesuvarė. Paskutinį žodį šiuo klausimu oficialiai tarė Lietuvos TSR prekybos ministro pavaduotojas Rudolfas Kazbaras, didelių patyrimą Kaspijos jūroje įsigijęs, įvairios valgomos žuvies žvejys. Ne kur kitur, bet oficialiame partijos ir "tarybinės" valdžios organe jis šitaip rašo:

"Tačiau karpų tiekimo planai neįvykdomi, 1969 metais planas buvo 1,045 tonų, o faktiškai gauta tik 903 tonos. 1970 metams planas 1,335 tonos, o iki metų pabaigos gauta 859 tonos. Tai nepatenkina išaugusių poreikių. Mes galėtume karpus pardavinėti ilgesnį laiką. Kaune pastatyti 270 tonų talpos žuvalivai saugoti gyvai žuvis, bet saugoti juose nėra ką. Taigi, respublikoje nėra gyvos žuvies realizavimo problemos. Čia svarbiausią žodį turi tarti žuvininkystės ūkio darbuotojai". (Tiesa, 1971 m. sausio 7 d., 3 psl.).

Oficialiai ministro pranešime net nepasakyta, kad karpų nėra. Ministras aiškina, kad neturi ką dėti į parduotuvių baseinus. Duomenys rodo, kad juo didesnis planas komunistai ruošia, tuo mažiau karpų jie priaugina. Ministras taip pat sako, kad kalti karpų gaudytojai, o ne nauja santvarka. O tikrovė yra tokia: įvedus komunistinę santvarką, net ir karpiai išplaukė iš ežerų.

apimti ir visą Mažąją Lietuvą jos istorinėse ribose. Nes ten visur viešpatuoja dabar raudonasis budelis, lietuvis pavertimas antrajiu piliečiu, lietuvių kalba stumiama į antrąjį puslapį — kai pirmąjį užima tame krašte gimusių ir augusių lietuvių "savanoriškai" vyksta dirbti Sibiro plėšiniuose — iš Sovietų Rusijos gilumos tūkstančiai kitataučių — rusų perkeldinami į Mažosios Lietuvos sritis, čia apgyvendinami kaip privilegijuoti piliečiai...

Pagal Rytų (raudonosios) Vokietijos žurnalistą H. Kreft (jo leidinyje "Das schoenere Memel heisst Klaipėda") — rusai iš sovietijos gilumos Lietuvon atvyko padėti (mano pabrūkimas V. B.) lietuviams atsikurti ir paskui pasilikti ten gyventi. O kai dėl rusų kalbos, tai jis irgi labai pateisinamai postrinau, kad esą reikia turėti vieną kalbą, kuria visi galėtų susikalbėti... Tiek raudonoji pusė!

Mažosios Lietuvos istorija yra lygiai audringa, kaip audringa yra Baltijos jūra, kuri amžiais skalauja Lietuvos krantus. Bet niekada, tur būt, istorijoje Mažąją Lietuvą nebuvo užgriuvęs toks žiaurus likimas, kaip jį matome dabar. Paskutiniaisiais dešimtmečiais (po 1939 m. Klaipėdos okupacijos) vokiečiai naikino lietuviškus vietovardžius, pakeisdami vokiškais. Dabar — rusai naikina net vokiškuosius vietovardžius, nepalikdami žymų apie tų vietovardžių pirmąją kilmę (Karaliaučius-Koenigsberg — Kaliningrad; Tilžė — Tilsit — Sovetsk ir t. t.).

Kas žino, kaip ilgai istorijos ratas suksis mums nepalankia kryptimi? Kas žino kiek "savanorių" dar išvyks iš Mažosios ir Didžiosios Lietuvos Sibiro plėšinių dirvonų apdirbti, o jų vieton iš Kaukazo ir Uralo atvyks ne tik nauji Lietuvos "respublikos" piliečiai, bet ir nauji "pionieriai" — vis dar padėti "atstatyti" karo sugriautą Lietuvą... Matykite, koks raudonasis gėraišdikiškas — net po beveik 30 metų...

Visa tai gal būtų buvę galima laikyti daugiau ar mažiau istoriniu laikinumu, bet dabar — po Vakarų Vokietijos ir Lenkijos sutarties (sienų reguliavimo reikalų) pasirašymo Mažosios Lietuvos padėtis atsiskleidė naujoje šviesoje, kuri to krašto istoriją gali apakinti ilgiems laikams. Prieš apie dvidešimt metų Rytų Vokietija ir Lenkija pasirašė sutartį (žinomą Goerlitzo Vetrąg vardu), pagal kurią jau tada buvo nustatytos dabartinės Lenkijos sienos (Oder-Neisse upių krantais), Vakarų Vokie-

tija tada viešai tokiam Vokietijos padalinimui protestavo — be pasekmių. Bet dabar — matykite, Vakarų Vokietijos demokratine vyriausybe pasirašė su Lenkija sutartį, kuria kaip tik pripažįstamos Lenkijos sienos, kurias nustatė ana Goerlitz'o sutartis... Jei tai nėra istorinis paradoksas, tai mažų mažiausiai istorinė komedija.

Vadinasi, istorijos ratas sukasi ne tik mums, bet net ir vokiečiams nepalankia kryptimi. Viena Vakarų Vokietijos knygų leidykla, Braunschweige neseniai išleido mokykloms naują atlasą, kuriame valstybinių sienų apybraižoms pagrindu jau paimta naujoji sutartis (su Lenkija), pagal kurią didelė dalis Rytų Vokietijos žemių yra Lenkijoje... Tai naujas istorinis dokumentas, padiktuos šiuo dienu Europos (ir viso pasaulio) politinio chaose. Bet, pvz., toks prof. G. Eckert — Braunschweigo Instituto mokykliniams vadovėliams leisti pirmininkas (jis yra vokiečių delegacijos pirmininkas UNESCO) ta proga pareiškė, kad: sveikina tos leidyklos iniciatyvą, kaip drąsų pionierišką žygį Europos susipratimo atžvilgiu...

Šį vokišką pavyzdį paėmiau kaip vieną iš daugelio, kad matytume "Quo vadis Europa" — tuo pačiu, ypačiai, kur velkama Mažoji Lietuva.

Sausio 15-tosios, vasario 16-tosios ir kitų mūsų tautinių ar valstybinių sukaktių minėjimai, turi pakelti mūsų balsą prieš bet koki istorijos iškraipymą, jos taisyklą ar perrašymą (ką dabar kaip tik daro rusai ir jų "respublikiniai" istorikai), kad po mūsų likusioji lietuvių karta

galėtų aiškiai atskirti, lietuvių akimis, kuri šviesa yra žalia ir kuri raudona.

Pranešimas Bostoniečiams

Kas padaryta ir ką dar reikia daryti

Kaikam Simo Kudirkos byla jau atidėta į archyvą, bet tikrai ne mums. Kol kas visos to įvykio paslaptys dar neišaiškintos, netikros ir garantijos, kad panašūs įvykiai nepasikartos. Todėl mes negalime sustoti to reikalo toliau nekėlę.

Sausio 15 d. (penktadienį) 7 val. vak. So. Bostono Lietuvių Piliečių dr-jos salėje šaukiamas susirinkimas, į kurį visi kviečiami. Jame "Žmogaus teisės ginti komitetas" praneš, kas iki šiol padaryta ir kas dar reikia ir numatoma daryti, bus duota piniginių apyskaita ir parodytas Bostone rengtųjų demonstracijų filmas, kuriame nevienas ir save pamatys.

Tame susirinkime bus taip pat painformuota, kas sutarta Simo Kudirkos reikalui New Yorke sausio 9-10 dienomis įvykusiame Vliko, Altos. Lietuvių Bendruomenės ir aktyvistų pasitarime.

Jau šiandien pasižymėkite, kad nepamirštumėte šitame susirinkime dalyvauti.

help your HEART FUND help your HEART

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptar naują taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos atidarytos iki \$20.000

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

5%
Passbook Savings
All accounts compounded daily — paid quarterly

6%
2 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

HENRIKAS TOMAS - TAMASŠAUSKAS

LIETUVISKASIS PAMARYS

Mokyklos Pakalnės apskrityje

46

42. *Didžiųjų Giratiškių - Kišių mokykla.* Viena klasė mokykla čia buvo įkurta 1885 m. spalio 1 d. Didžiųjų Giratiškių. Budviečių ir Didžiųjų Viksvų kaimų apylinkėse išsiblaškę vienkiamiai tada buvo išskirti iš tų kaimų bendruomenių, sukuriant naują bendruomeninį ir administracinį vienetą, vadintą tai Didžiųjų Giratiškių lankomis (Gross Girratishcher Weide), tai Kriplaukių lankomis (Kriplauker Weide), kol pagaliau tas išsiblaškusių vienkiamų junginys buvo pavadintas vokišku Wilhelmsheide vardu. Tuo vardu buvo vadinama ir čia veikusi viena klasė mokykla, kurią lankė 47 vaikai iš aukščiau išvardintų kaimų vienkiamų, taip pat ir iš Kiškių kaimo. Šios mokyklos namas buvo pastatytas 1895 metais. Tai buvo mūrinis pastatas, turįs 4 kambarius. Prie mokyklos buvo ir 10 margų tarnybinės žemės ūkis.

Ilgus metus čia yra išmokytojavęs Gustavas Pangricas, gimęs 1874 m. rugsejo mėn. 4 d., atkeltas 1902 m. balandžio 1 d. iš Elbingišės kaimo, esančio parapijoje. Pirmojo pasaulinio karo metu Pangricą mobilizavus, į jį vietą nuo 1915 m. spalio mėnesio laikinai mokytoju buvo paskirtas Emilis Kryšaitis, kol Pangricas buvo paleistas į atsargą. Mokytojas Pangricas mirė jam antrajam pasauliniam karui pasibaigus, 1946 m. gegužės 22 d.

43. *Kaukėnuose* veikė dešimties komplektų mokykla su 417 mokiniu. Joje mokėsi vaikai iš Kaukėnų miesto ir kaimynystėje esančių Naujųjų Sielių ir Viečių kaimų, taip pat ir iš Didžiųjų Trumpačių apylinkių. Be didelio masyvaus mokyklos pastato komp-

lektu, mokykla dar naudojosi ir 31 margo dydžio tarnybinio ūkiu.

Kaukėnų mokykla dokumentuose yra minima jau 1693 metais. Yra išleista speciali monografija apie Kaukėnų parapijos ir mokyklos istoriją, kurioje yra aprašyti ir paminėti daug žymių Mažosios Lietuvos kultūros ir visuomeninio darbo asmenų, palikusių pėdsakus ir lietuviškoje raštijoje, ypač lietuviškame religiniame gyvenime ir veikloje. Deja, vietos stoka neleis čia išsamiau kiekvieną jų čia paminėti, tad teks paminėti tik tuos asmenis, dirbusius šioje mokykloje praeito šimtmečio sąvartoje ir šio šimtmečio pradžioje. 1891 metais Kaukėnų mokykloje mokytoju randame parapijos kantorių — vargonininką Karolį Otoną Kuršaitį, vėliau paskirtą kunigą į Karklės parapiją. Vėlesnių laikų mokytojų pavardžių tarpe randame mokytojus Perkūną (Perkūn), Margaritą Ennulat, Povilą Eywill, Emilį Usaitį (Usat), Artūrą Jonaitį (Jonat), Damašų, Dapkaitį (Depkat), Pavasaraitį (Pawasserat) ir kt. Iš jų, Arturas Jonaitis buvo gimęs 1886 m. liepos 8 d., Margarita Ennulat buvo gimusi 1896 m. spalio 1 d. ir Povilas Eywill buvo gimęs 1896 m. liepos 20 d.

Mokyklos augimu ir gerbūviu yra daug rūpinęsis Kaukėnų kunigas ir burmistras Kurt Sturies, kurio vietos sūnus buvo ir Kaukėnų mokyklos mokytoju. Kaukėnų mokyklos mokslo programa buvo suderinta su Tilžės gimnazijos programa, taip kad mokiniai, baigę Kaukėnų mokyklą, mokslą galėjo toliau tęsti Tilžės gimnazijoje.

Burmistro Sturies pateiktomis žiniomis, parapijinę Kaukėnų mokyklą apie 1850 metus lankė maždaug 250 mokinių. Mokykla tada buvo keturių komplektų. Gyventojų skaičiai Kaukėnuose augant, didėjo ir mokinių skaičius mokykloje. 1900 metais mokykloje jau mokėsi apie 350 vaikų. Iki šio laiko mokykla dar nuomoti dvi klases privačiuose namuose. Pagaliau po

pirmojo pasaulinio karo mokinių patalpavimo problema pasidarė tokia kritiška, kad būtinai teko rūpintis naujų, modernių mokyklos pastatų komplekto statyba. Tam buvo panaudotas parapijai priklausantis vieno hektaro dydžio sklypas ir pagaliau 1928 — 1929 metais buvo pastatyti nauji Kaukėnų mokyklos rūmai. Tada mokinių skaičius pakilo iki 650, gi 1944 metais šioje mokykloje mokėsi 800 vaikų.

Kaukėnų mokykla buvo perimta iš parapijos ir suvalstybinta 1901 metais. Iki 1920 metų tai buvo išimtinai berniukų mokykla. Mergaitėms buvo privati atskira mokykla, veikusi nuo 1890 metų. 1920 metais įvyko abiejų šių mokyklų susijungimas į mišrią berniukų ir mergaičių valstybinę Kaukėnų mokyklą.

44. *Senujų Sielių* viena klasė mokyklą lankė 30 vaikų iš Senujų Sielių ir Skubetvarių kaimų bei aplinkinių vienkiamų. Mokyklos pastatas buvo senas namas iš 3 kambarių. Be to, mokyklai priklausė 8 margų tarnybinės žemės ūkis. Daugiau duomenų apie šią mokyklą nėra.

45. *Klokių* viena klasė mokykloje mokėsi 42 vaikai iš Klokių kaimo. Seniau mokykla šių apylinkių vaikams buvo Sieliuose, bet 1815 metais kilęs gaisras sunaikino ten esantį mokyklos pastatą, todėl mokykla persikėlė į Klokius. Tai įvyko 1817 metais ir tie metai skaitomi Klokių mokyklos įkūrimo data. Klokių mokyklos namas buvo gerame stovyje iš 3 kambarių. Mokyklai priklausantis ūkis — šešis su puse margų žemės.

46. *Nausargių* (Neu Sorge) dviejų komplektų mokyklą lankė 74 vaikai iš Nausargių, Skiepių, Budviečių prie Kaukėnų (1938 m. gavusiems vokišką Ansoorge pavadinimą), Naujakiečių (vok. Neuendorf) ir Viečių (perkristytų 1938 m. į Gilgetal) apylinkių. Mokykla čia buvo atidaryta 1736 metais. Bent tais metais buvo čia pastatytas mokyklos namas, kaip tai liudija

tas metų skaičiaus numeris, išskaltas mokyklos medinio pastato kirviu tašytuose rąstuose.

Tikrumoje tai yra Skiepių kaimo mokykla, tik stovinti Nausargių kaimo ribose. Pačiame Nausargių kaime be šios mokyklos tėra tik trys ūkininkų sodybos su kumetynais ir čia pastatyta pieninė.

Tas senasis mokyklos namas buvo surestas iš sienų, gi stogas buvo dengtas šiaudais. Vėliau stogas buvo perdengtas malksna, gi ši vėl po ilgesnio laiko buvo pakeista čerpėmis. 1888 metais mokykla tapo dviklase mokykla su dviem mokytojais ir tada prie medinio mokyklos namo dar buvo pristatytas dviejų klasių kambarys priestatas iš degintų plytų. Ankstyvesnis klasių kambarys tame mediniame name buvo ta proga pertvertas, įrengiant ten virtuvę mokytojo butui, gi primityvi ankstesnės virtuvės patalpa buvo paversta į sandėliuką.

Iki 1901 metų mokykla naudojosi 21 margo žemės ūkiu, gi pati mokyklos sodyba turėjo trijų su puse margų dydžio sklypą. Bet mokyklos ūkis radosi gana toli nuo mokyklos, Rusnės upės pakrantėse. Jis buvo sunkiai pasiekiamas, nes keliai buvo labai prasti. Todėl ta žemė 1901 metais buvo parduota. Prie mokyklos buvo nemažai kūtės pastatai porai arklų ir porai karvių, kartu su kaulide ir vištų pašūre. Žemę pardavus tie ūkio pastatai tapo mokyklai nebereikalingi ir nenaudojami.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBĖ

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
PRITAISO AKINIUS
2838 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryt.,
nuo 7 iki 9 val. vak. Tel. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmia ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012
Telefonas: PR 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Treciad. ir sekmadi. ofisai uždaryti.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HElock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadi. 1-7 val.,
antradi. penktadieniais nuo 1-5, treci.
ir sekmadi. tikrai susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
optometristas.

DR. EDMUND E. CIARA
ZUV W. 51st STREET
Tel.: GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., ketv.
1-4, 9-12, antradi., penkt., 10-4, ir
sekmadi. 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

Dr. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treci. ir sekmadi. uždaryti.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARDen 3-7278

Ofiso tel.: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
Pirmia tik susitarus
Valandos: pirmadi., ketvirtadi. 5-8
antradi. 2-4
Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadi. ir penktadi. nuo
2 iki 8 v. p.; antradi. ir ketvirtadi.
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o sekmadi-
dienį nuo 9 iki 12 val.
Treciadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treci.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradi. nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadi. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-3 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099
DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradi., treciad.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Sešadi-
niais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TOMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HElock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Pirmia ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefon. HE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telefon. GI 8-6195

SKAITYK "NAUJENAS" —
JOS TEIKIA GERIAUSIAS,
TEISINGIAUSIAS ZINIAS

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bap-
dai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 9-8, Seštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonas: PR 8-5084

GRADINSKAS
VIENA KARTA METUOSE
ISPARDAVIMAS
19" DVIGUBA GARANTIJA TV
\$119.88
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Pilna aprausta
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-8063

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPR,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadi-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryt. Seštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Tel.: HElock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

KELIONĖS I LIETUVĄ
IR IŠ LIETUVOS
Jeigu šiais 1971 metais rengiatės
važiuoti į Lietuvą arba išvykti iš
Lietuvos savo gimines, tai jau metas
iš anksto užsakyti vietas, nes vėliau
jų tikrai pritrūks.
Vladas Rasčiauskas pirmas pradėjo
organizuoti keliones į Lietuvą ir jau
nuvežė virš 20 grupių. Ateinančia va-
sara jis organizuoja net 8 ekskursijas.
Jo vadovaujamoje įstaigoje dabar dir-
ba dvi lietuvaitės — Josephine Mile-
riūtė ir Laima Luneckienė. Visais ke-
lionės reikalais kreipkitės į
WALTER RASK - RASCIAUSKĄ
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaiga)
Pigūs automobilių draudimai.

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
Namu, automobi-
lių, gyvybės, svei-
katos ir biznio.
Patogios išsimokė-
jimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

Every year we fail
to educate thousands
of potentially
successful citizens
because they're
mentally retarded.

And we're supposed to
be so smart.

Do something. A free booklet
will tell you how you can help.

Write: The President's Committee
on Mental Retardation,
Washington, D. C. 20001.
Name _____
Address _____
City _____
State _____ Zip Code _____

Published as a public service in co-
operation with The Advertising Council.
AD MAT NO. MR-41-57
(1 column x 55 lines)

BIZNIERIAI KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE" — TURI GERIAUSIA
PASISEKIMA BIZNYJE

ROCKFORD, ILL.
Naujuosius metus pasitikome
linksmiai

Rockfordo Lietuvių klubo di-
rektorius iniciatyva buvo sureng-
tas Naujųjų Metų sutikimų po-
būvis su karališkais kepurai-
tėmis, dūdomis, barškučiais ir
kitokiomis prašmatnybėmis. Su-
sirinko apie 250 svečių, daugū-
moje jaunimo. Visi buvo gražiai
pasipuošę, linksmiai nusiteikę.
Ant stalų buvo sudėti įvairiausi
patiekalai ir gėrimai. Keturi mu-
zikantai griežė europietiškus šo-
kius, kurie lyg diena nuo nakties
išsiskiria nuo vadinamųjų "mo-
derniškių šokių".

Publiką sudarė ukrainiečiai,
vokiečiai, baltgudžiai, lenkai ir
kitokie. Lietuvių, palyginti, bu-
vo gana mažai. Kai kurių ma-
nymu, juos ant pirštų buvo ga-
lima suskaičiuoti. Visai tad su-
prantama, kad nesigirdėjo nei
lietuviškų dainų, kai tuo tarpu
su savo dainomis pasireiškė ir
vokiečiai, ir ukrainiečiai ir kiti.
Nežiūrint susirinkusių mišru-
mo, juokių nesusipratusių nevy-
ko. Tvarka buvo pavyzdinga ir
visi kultūringai elgėsi.

Kai muzikantai užtraukė Nau-
jųjų Metų giesmę, visi suskato
sveikintis, bučiuotis, vieni ki-
tiems visokių laiminių ir gėrybių
linkėti. Dūdų ir birbynių gar-
sas buvo tiesiog glūšiantis.

Kai triukšmas pasibaigė, pir-
mininkas B. Šimkus visus susir-
inkusius pasveikino Naujųjų
Metų proga ir pakvietė užkan-
džiauti. Svečiai buvo labai pa-
tenkinti lietuvių tikrai šauniai
surengtu pobūviu. Ne iš vieno
teko girdėti, kad kiti klubai to-
kiomis progomis pasinaudoja ir
susirinkusius svečius išnaudoja
(atseit, brangiai ima). Lietuviai
savo svečiųgumų įsigijo daug
draugų tarp kitataučių.

Senuosius metus palydint

Taigi, 1970 metai jau praei-
tyje. Pasitikome Naujuosius,
linkėdami vieni kitiems daug lai-
mės. Ar jie bus laimingi, kas
gali pasakyti? Greičiausiai, vie-
niems jie bus daugiau ar mažiau
laimingi, o kitiems... Bet taip
juk yra kiekvienais metais.

Pereiti metai mūsų nelabai
skaitlingai lietuvių kolonijai ne-
buvo per daug laimingi: iš gy-
vųjų tarpo išsiskyrė net 25 as-
menys. Nemažas skaičius tau-
tiečių buvo visokių ligų kamuo-
jamas. Dar ir dabar vieni jų li-
goninėse tebėra, o kiti namuose
serga.

Šiais lietuvių veikimas, paly-
ginti, tebėra gana gyvas. SLA
77-ta kuopa surengė savo meti-
nį pikniką. Buvo gana sėkmingas.
A. L. B-nės Apylinkė tu-
rėjo pikniką, o Lietuvių klube su-
rengė pusryčius. Vasario 16-to
minėjimas buvo bendromis or-
ganizacijų įėjomis surengtas.
Buvo tikrai sėkmingas. Altos
skyrius ir Balso 85 skyrius su-
rengė po pikniką. Pastarasis
pravedė ir vaju šalpos reikalams.
Vajus gerai pavyko. Aukos ir
aukotojų sąrašas bus paskelbti
laikraščiuose.

Lietuvių klubas surengė vadi-
namąjį "Kukurūzų virimo" pik-
niką, kuris buvo pats didžiausias
ir sutraukė daugiausia žmonių.

Rockfordo ir apylinkių lietu-
viai gali pasidžiaugti laimėji-
mais politikoje. Winnebago apy-
gardos klerku pernai rudenį bu-
vo išrinktas Paul Gill (Gelezis).
Išrinktas jis keturiems metams.
Su lietuviais jis palaiko gana
glaudžius ryšius.

Rockfordas, kaip daugelis ir
kitų vietovių, yra paliestas ne-
darbo. Apskačiuojama, kad per
pereitus metus bedarbių skaičius
padidėjo 2,650 asmenų (vadi-
nasi, tiek naujų bedarbių pri-
sidėjo). "Case" ūkio mašinų fa-
brikas visiškai užsidarė. Sunk-
vežimį vairuotojų streikas pa-
sibaigė, bet dviejų vietos anglių
dienraščių streikas tebesitęsia.
Tas streikas tęsiasi jau du mė-
nesius su viršum.

Namų savininkams nekokie
pyragai: mokesčiai vis kyla ir
kyla. Per pereitus metus ir pas

Roselando lituanistinės mokyklos mokinės Kalėdų eglutės
(1970. 12. 19 programoje). Iš kairės sėdi: K. Kuzaitė, R. Sut-
kute, stovi M. Kuzaitė, L. Kausaitė, R. Inovskytė ir G. Inovs-
kytė deklamuoja: "Kai Jis praverė pirmą kartą kūdikio akis,
dangus su žvaigždėmis įsė paskendo..."
Nuotr. mokyt. M. Pėteraitienės

Girtuokliams plentuose
nebeleiš nė pasirodyti

Gubernatorius Ogilvie parei-
škė, kad Illinojaus vieškeluose
automobiliams užmušimų šie-
met buvo bent 200 mažiau kaip
1969 metais ir tai esąs griež-
tesnio trafiko taisyklių pritaik-
ymo rezultatas.

"Pašalinimas girtų vairuoto-
jų iš viešelių bus pirmoji pro-
gramos užduotis 1971 metais",
pasakė Ogilvie. "Greitu laiku
aš paprašysiu legislatūros iš-
leisti įstatymą, kad kiekvienas
areštuotas įtariant, kad vairuo-
ja išgėręs, bus priverstas pa-
siduoti ištyrimui. Atsisakiu-
siems pasiduoti ištyrimui tu-
rės būti atimtas vairavimo lei-
dimas."

Diržų automobiliuose nauda

General Motors saugaus va-
žiavimo tyrinėtojai nusistatė,
kad beveik visi automobiliai
važiuosieji, kurie buvo užsi-
dėję diržus per krūtinę ir juos-
menį, išvengė rimtesnio susi-
žeidimo automobilių nelaimė-
se.

Kaip pavyzdį tyrinėtojai nu-
rodė kaip vienas 22 metų vai-
ruotojas Nelson, važiuodamas
95 mylių per valandą greičiu,
atsitrenkė į šoninę užsklandą,
nuplėšė 70 pėdų užsklandos,
nusklandė per 100 jardų ir au-
tomobiliui buvo sulaužyti abu
galai, bet vairuotojas, kuris
buvo abiem diržais apsijuosęs,
iš automobilio lauzo išlipo svei-
kas.

Ištyrus 160 trafiko nelaimių,
kur važiuotojai buvo užsisėgę
diržus, rasta, kad 99 nuoš. iš-
vengė rimtesnių susižeidimų.

mus žymiai padidėjo nusikalti-
mai.

Tai, bendrai imant, tokie buvo
pereiti metai. Kokie bus nau-
jieji metai — tai patirsime, kai
juos baigsime, kai vėl būsimė
kitų "Naujųjų Metų" išvakarė-
se...
Žvalgas

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI DEMOKRATINĮ
DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"

A. + A.
MARCELIA JANKAITIS
Gyv. 7900 So. St. Louis Ave.
Mirė 1971 m. sausio 12 d. 9:15 val. ryto, sulaukusi 73 metų am-
žiaus. Gimusi Lietuvoje.
Paliko, nuliūdę: dvi dukters — Sylvia Edeus, jos vyras William
ir Virginia Plecki, jos vyras Arthur, 4 anūkai, vienas proanūkas, se-
suo Magdalena Kohnauskas ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.
Kūnas pašarvotas Koletta & Sons koplyčioje, 3240 W. 79 St.
Seštadienį, sausio 16 dieną 9:15 val. ryto bus lydimas iš koplyčios
į St. Danis parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamaldų bus laidoja-
ma Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Marcelia Jankaitis giminės, draugai ir pažįstami nuošir-
džiai kviečiami dalyvauti laidojimo ir suteikti jam paskutinįjį pata-
navimą ir atsiveikimą.
Nuliūdę lieka:
Dukters, sesuo, giminės.
Laidotuvių Direktorius Michael Koletta ir Sūnūs. Tel. 436-1861.

PLEASE BE CAREFUL!
Only you
can prevent
forest fires!
REMKTĖ TUOS BIZNIERIUS
KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE"

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GELINČIA
GELIŠ VISOMIS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonas: PR 8-0833 ir PR 8-0834
GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai, antka-
pių papuošimai ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonas: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas: TOWnhall 3-2108-9
TRYŠ MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorius
MAŽEIK & EVANS
686 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAJONAIŠTĖ
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS CIENA
IR NAKTI
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNŲ
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

LAIMA IR DARIUS SCENOJE IR ŠEIMYNNIAME GYVENIME

Kas nepažinojo jauno, energingo, gausios kompozitoriaus ir dirigento Dariaus Lapinsko. Jo vardas rėsi su moderniosiomis "Lokio" ir "Maro" operomis, Jaunimo teatru, įvairiais muzikiniais pastatymais, bei išradingu scenoje parodyti viską nors naujo. Jis ir jo pastatymus mėgsta ypač jaunimas. Jis visada nuotaikingas, net trumpu laiku sugebąs sceną atnešti savosios kūrybos perlus.

Netikėjome, kad jis nuo scenos greitai žengs į šeimininį gyvenimą, į sceną, kurioje reikės daug meilės, patvarumo, širdies ir kantrybės.

Deja... komp. Darius padaro staigmeną. Lapkričio mėn. 28 d. Chicagoje, Gimimo šv. P. M. lietuvių bažnyčioje prie altoriaus žengia drauge su šaukia lietuvaite, gabia aktore, kurios vardas minimas Prancūzijoje, Italijoje, Anglijoje ir New York'e, Laima Rastenyte.

Bažnyčioje žmonių kaip sekmedienį. Gaudžia VI. Baltrušaičio vargonų palyda. Sv. Mišių metu nuotaikingai gieda solistė A. Stempužienė, šaukia skamba, A. Vasaičiui diriguojant, vyrų choro giesmės, puikiai gieda solistė M. Momkienė ir susikaupę klausomės muz. P. Armonio kvarteto.

Kan. V. Zakarauskas, laimindamas moterystės ryšius, jauniesiems primena lietuviškos šeimos atsakomybę prieš Dievą, savo tautą ir žmones, nors jie ir išaugę po svetimu dangum, nors ir mitę svetimos žemės syvais.

Vakare Jaunimo Centro di-

džioje salėje daug kvietinių svečių, jų tarpe rašytojai, menininkai, kultūrininkai, visuo menininkai ir daug Dariaus ir Laimos giminių bei artimųjų.

Siai šauniai puotai sumaniai vadovauja Petras Petrulis, savo žodyje taikliai charakterizuodamas Darius ir pažymėdamas, kad dabar prasideda šeiminio gyvenimo drama. Pabroliis akt. Leonas Barauskas poeto Šlaito žodžiais sveikindamas jaunuosius, už jų laimę pakelia šampano tostą ir jiems sugiedama Ilgiausių Metų.

O kiek daug sveikinių susilaukė ši jauna pora! Telegramomis ir raštu jaunavedžius sveikino vysk. V. Brizgys, general. konsulas dr. Petras Daužvardis, jėzuitų provinciolas kun. G. Kijauskas SJ, prof. J. Žilvičius, Lietuvių Opera Chicagoje, muz. A. Kučiūnas, kun. Urbonas, ir daugelis jaunųjų artimųjų, kurie negalėjo vestuvėse dalyvauti.

Sveikinius iš Anglijos atsiuntė aktorius Stasys Pilka. Iš gintosios žemės — Lietuvos atėjo sveikiniai nuo Zugaičių, Sabaliausky, Mickūnų ir Zokaičių.

Žodinė sveikinių dalis nebuvo trafaretinė, bet ji tapo menine, nuotaikinga ir spalvinga.

Poetas K. Bradūnas skaitė eilėraščius, kuriuose tilpo ir gražūs linkėjimai į šeimininį gyvenimą ateinančius.

Solistė D. Kučėnienė dainuoja komp. Dariaus labiausiai mėgstamą Mozarto kūrinį. O solistė A. Stempužienė nuo-

Akt. Laima Rastenyte ir komp. Darius Lapinskas, sukūrę lietuvišką šeimą.

taiklingai atlieka ariją iš operos Samsonas ir Dalila.

Rašytojas Aloyzas Baronas humoro eilėraščiais taikliai paličia Laimo ir Dariaus gyvenimą ir juos iš meno pasaulio nukelia į kasdienybę, primindamas, kad jaunystės ir laisvojo gyvenimo dienos baigia si, kad Darius patenka "už geležinės uždangos", kad teksis rymoti ne tik prie fortepiono, bet ir prie lopšio. Gi Darius, sukūrus "Lokį" ir "Marą" dabar tenka pradėti operą — Laimą.

I šiuos neeilinius sveikinius savus įjungia VI. Mingela iš Detroito ir kun. Urbaitis iš Romos.

Vestuvinių apeigų spalvingumui gerai tiko ir solisto A. Brazio dainuota daina.

Jauni šniukštos orkestrantai be paliovos grojo įvairius šokus, nuotaikingai romančius ir jaunatviškai trankius, tarytum ir jie derinosis prie komp. Dariaus gyvenimo nuotaikų. Smagiai sukosi poros, protarpiais aidėjo lietuviška daina, visus lydėjo gera nuotaika, o svečiai jaunajai menininkų porai visa širdimi linkėjo sėkmės, laimės, saulėtų šeiminio gyvenimo dienų ir kūrybingų metų lietuviškoje scenoje.

Visa vestuvinės puotos eiga buvo kruopščiai Lietuvių Foto Archyvo vedėjo kun. Algimanto Kežio SJ filmuojama ir Stankūno fotografuojama. Dokumentiniuose filmuose, manome, šis Dariaus ir Laimos Lapinskių gyvenimo momentas jau išliks ilgam.

Jaunieji povestuvinei kelionei buvo išvykę į Meksiką ir Californiją, o sugrįžę, apsigyveno Chicagoje, gražioje Marquette lietuvių kolonijoje.

Laima ir Darius — du scenos ir muzikos pasaulio žmonės, šauniai ejo meno pasaulio keliais ir ateitį. Linkime, kad jų ir šeiminio gyvenimo scenoje niekada nedingty giedri nuotaika, nemeluota meilė ir kūryba, kuri taip reikalinga lietuviškajai išeivijai ir lietuvių tautai.

Išgėrusių vairuotojų baudimas pratęstas

Chicago's trafiko teismo vyr. teisėjas Raymond K. Berg, pamales, kad labai pagelbėjo pagriežintos baudmės už girtą vairavimą Kalėdų — Naujų Metų švenčių sezono, nutarė tą patį potvarkį pratęsti dar bent dešimtį savaitę. Pagriežintos baudmės už vairavimą išgėrusių pratęstos iki kovo 28 dienos.

Pagriežintos baudos yra mažiausiai 7 dienos kalėjimo ir mažiausiai metams vairuoti leidimo atėmimas.

Taip pat bus baudžiami mažiausiai 7 dienas kalėjimo sugauti vairuojant leidimą atėmus ir trims dienomis už vairavimą be leidimo.

Pagriežintos baudmės buvo įvestos laikotarpiui nuo gru-

džio 18 iki sausio 3 d. ir per tą laiką šiemet užmušimų trafiko nelaimėse buvo visu trečda liu mažiau, kaip kitais metais, o sužeidimų visa puse mažiau.

TRUMPAI

— *Lietuvių Teisėninkų D-jos* Centro Valdyba buvo susirinkusi Jaunimo Centre posėdžiui. Posėdžio dalyviai su didele atida nagrinėjo mūsų tautiečių esamą padėtį, kurie išeikėjo azilio teisės. Posėdyje buvo nutarta pasiūsty Vlikui sugestijas, liečiančias Simo Ku dirkos išdavimą rusams. Be įvykių, kurie šandien jaudina kiekvieną išeivijos lietuvių, Centro Valdyba aptarė ir kitus su organizacija susijusius reikalus.

— V. Kazokas atsisakė iš Australijos lietuvių savaitraščio "Mūsų Pastogės" redaktoriaus pareigų. Laikraštį sutiko laikinai redaguoti dr. A. Mauragis, padedant Redakcinei kolegijai.

— Mok. Bronius Krokys, Rochester, N. Y. vadovauja vietos Lituanistinė mokyklai. Tėvų komiteto sudaro dr. A. Klimas, M. Stankienė ir P. Matukas.

— Adv. Julius Smetona, Cleveland, Ohio, pranešė, kad Amerikos lietuvių konservatorių klubas sausio 15 d. 8.30 val.

PADEKIME BACEVIČIUI

Šandien labiau negu bet kada turime išrinkti 13-to Wardo aldermaną, kuriam rūpėtų Marquette Parko sritis, iki šio meto buvusi puiki ir graži šio miesto apylinkė.

Juozas Bacevičius yra labai geras ir garbingas biznierių, kuris kandidatuoja į 13-to wardo aldermanus. Jis turėtų būti išrinktas.

Kaip Marquette Parko Namų Savininkų Draugijos pirmininkas, Bacevičius atliko didelį darbą, apjungdamas visus namų savininkus, kad nepageidaujami elementai neįsibrautų į šią apylinkę.

Visi lietuviai turėtų jį paremti ir rinkimų dieną už jį balsuoti. Jis galėtų būti išrinktas, jeigu mes atiduosime jam balsus, kurių jis užsitarnavo. Neapleiskime Bacevičiaus.

Teisėjas John T. Zuris (Sk)

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

IMPORTANT OPPORTUNITY

BRISKET BONER

Days 7 A. M. — 3:30 P. M. Steady work. Good starting salary. Silver skillets food products.

7500 No. ST. LOUIS AVE.

SKOKIE, ILLINOIS

Apply in person

A. D. EMBRY

An equal opportunity employer

• MACHINE OPERATOR

• MILLWRIGHT

• MECHANICS.

For work in Felt Mill Machinery making Dry Felt for Roofing Material.

Apply at

5824 So. ARCHER RD.

SUMMIT, ILLINOIS

REIKALINGAS

BARTENDERIS

422-3535

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

GENERAL OFFICE

Engineering firm needs

experienced person.

PERMANENT POSITION

8:30 A. M. to 4:30 P. M.

LOOP LOCATION

FACTORY

MUTUAL

ENGINEERING

Phone DAN BIELEWIN

236-8576 — Ext. 273

GIRL FRIDAY

FOR 1 GIRL OFFICE

Typing, filing, general office duties.

Good Starting Salary.

CALL FOR INTERVIEW

626-2200

GALVANIC INDUSTRIES, INC.

HOUSEKEEPER

Must be good cook. Live in with family of two adults near North apt., no children. Top salary & home for right person.

Must have references.

337-7610

BUSINESS CHANCES

Biznis Progos

OPPORTUNITY KNOCKS

Substantial second income, servicing (part time) coin operated machines, vending nationally advertised products in your area. Limited number of units available, so phone today for more information.

342-7739

PARDUODAMA TAVERNA

ir mūrinis dviejų aukštų namas. Geras pragyvenimo šaltinis. Dėl kainos susitarsime.

Tel. 847-8935 arba 247-4698.

vakare ruošia žurnalisto Francis Hunstiger viešą paskaitą

Union Savings & Loan b-vės salėje, 5106 Wilson Mills Rd., Cleveland. Po paskaitos bus vakas.

— Crosstown greitkelis jungs Edens, Kennedy ir Dan Ryan greitkelius ir eis Cicero Ave. ir 75 gatve. Jam ir kitims greitkeliams Federalinė valdžia jau paskyrė kreditus. Projektui pradėti yra reikalingas tik Illinois gubernatoriaus parašas. Projekte nebus anksčiau numatyty prie greitkelių daugiaubių namų, dėl kurių Chicago pietvakarių gyvenlojai pasisakė prieš visą projektą. Nacionalinė susisiekimo ir gynybos greitkelių sistema planuose apima 42,500 mylių, kurių 29,900 yra pravaista ir jau naudojama. 4,850 mylių yra dabar tiesinama.

— Andrius Juškevičius, LB Chicago's Apygardos valdybos vicepirmininkas, yra išrinktas atstovauti valdybą Amerikos LB Tarybos sesijoje, kuri įvyks sausio 16 ir 17 d. Philadelphijoje.

• Chicago Medžiotų ir Meškertiųjų dešimtmečio Žvėrienos balius įvyks sausio 23 dieną, šeštadienį, Jaunimo Centre, 5620 S. Claremont Ave. Gros padidintas Ramonio orkestras. Įėjimas, šilta ir šalta vakarienė — \$5.00 asmeniui. Pradžia 7:00 val. vak. Rezervacijos telefonu 776-8688. (Pr.)

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITE I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI

BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI

DRAUDIMO AGENTŲRA PATARNAUJA VISAI DRAUDIMO REIKALAI

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS

• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI

• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX

LEONAS REAL ESTATE

2735 WEST 71st STREET

TEL. 925-6015

RESTORANAS — VALGYKLA

Dviejų aukštų namas, moderniški ir nauji ireigimai — jūdi vieta — labai geras

biznis, lengva aptarnauti.

3 BUTAI ir BIZNIO patalpa. Rinktinė vieta Marquette Parke. \$43,000.

11 BUTŲ MŪRAS, 10 metų. 60 p. sklypas, geros pajamos, puiki vieta.

SIMAITIS REALTY

NOTARY PUBLIC, INCOME TAX, INSURANCE

2737 W. 43rd STREET

CL 4-2390

SIUNTINIAI

LIETUVA

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

2608 West 69th Street

Chicago, Illinois 60629

WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių. Automobilai, šaldytuvai, maistas, pinigai.

ZMONĖS PERKA NAMUS

LENGVU \$ 14,000 pajamų iš apartamentinio mūro, kuris ir 15 metų neturi. Pastatytas turtingam rajone. Kaina greitam pirkėjui \$77,000.

KUKLUS NAMELIS — 2 butukai pačiame Marquette Parke. Kaina \$17,000, gal ir mažiau.

2 GERI MŪRINIAI NAMAI Brighton Parke. Duoda virš \$16,000 nuomos ir mažos išlaidos. Jei pamatysi, tai nupirksi už \$22,500.

5 BUTŲ SVIESUS MŪRAS ir 3 auto mūro garažas pačiame Marquette Parke. \$7,500 pajamų. Tik dėl ligos atiduoda už \$48,000.

PLATUS LOTAS, Marquette Parke centrinėje gatvėje. Kaina — susitarsim.

PUIKUS, DIDELIS 2 no 6 mūras Gazu šildymas, platus sklypas, mūro garažas, arti ofiso. \$29,500.

2 BUTŲ, 14 metų modernus mūras, 3 auto mūro garažas, Marquette Parke. \$36,000.

9 KAMB. MŪRAS, gražus — kaip naujas. Geros pajamos, arti mūso. \$19,600.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

5 KAMBARIŲ mūrinis, 6-tas padarytas šildomam porčiūje. Šilima gazu, moderni virtuvė ir vonia, 2 automobilių garažas. \$20,500.

4 KAMBARIŲ EXPANDABLE (viršus neužbaigtas), avnaujis mūrinis. Šilima gazu, aluminijaus langai, 2 automobilių garažas, šoninis įvažiavimas, platus sklypas. \$25,000.

5 KAMBARIŲ mūrinis rezidencija. Šilima gazu, 1½ auto garažas, platus sklypas. \$18,900.

2 PO 6 MŪRINIS. 2 atskiri karštų vandeniu šildymai gazu. Modernios virtuvės, 2 automobilių garažas, Marquette Parke. \$32,000

2 PO 5½ IR 4 KAMB. RŪSY. Šilima gazu, alumin. langai, platus sklypas, graži nuosavybė Gage Parke. \$43,000.

4 PO 5 IR 1 BUTAS RŪSYJE, mūrinis. Alumin. langai, šildymas gazu, garažas, Marquette Parke. \$52,000.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET

Tel.: 471-0321

ARTI 63-čios ir TALMAN gražus 2 butų po 6 kamb. mūras su 3 mieg. Nauja gazu šilima. Tuoi galima užimti. \$29,900.

JANIS RE. 3349 W. 59 ST. 434-8543

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatu senus visus rūšius namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turio leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

DOMAS ŽUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL

4444 So. WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL. 60609

TEL.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING

Įkurta prieš 50 metų

VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus idedame.

KAMINUS IŠVALOME ir pataisome. Nudžusio namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas. Skambinkit

LA 1-6047

Ikainavimas veltui, kreipkitės bet kada

SKAITYK "NAUJENAS" —

JOS TEIKIA GERIAUSIAS,

TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkte

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago's lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kietais viršeliais \$10.00, minkštai \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicago's atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiški, socialistiniai, laisvamaniški ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pastūti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

(Licensed by VNESHPOSYLTORG)

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W.